

Lærermanual til 'Når ord gør ondt'

Denne lektion tager afsæt i, at der mange steder på de danske grundskoler hersker et hårdt sprog blandt eleverne. Derfor vil denne lektion prøve at imødekomme dette, ved at eleverne sammen skal arbejde med og have nogle diskussionerne omkring, hvordan sprog og sprogbrug kan have magt og betydning.

I lektionen skal eleverne først se Mino Danmarks kampagnofilm '*En del af Danmark*', hvorefter de skal arbejde i matrixgrupper. Her skal eleverne arbejde med udgangspunkt i forskellige spørgsmål, samt dele viden og refleksioner med hinanden.

OBS: Denne lektion består som beskrevet af et matrix-gruppearbejde. Vi anbefaler derfor at du, inden lektionen påbegyndes, har inddelt eleverne i de respektive grupper. Du kan forberede matrixgrupperne, ved at downloade skabelonen til matrixgrupper, som vi har lavet hertil. Matrixgruppe-skabelonen finder du samme sted, som denne lærermanual og læringsmålene for forløbet.

En kortere forklaring af, hvordan matrixgruppearbejde fungerer, står beskrevet længere nede i lærermanualen.

Klassetrin

7.- 9. klasse.

Tema

Sprog og sprogbrug

Kontaktperson

Har du spørgsmål til materialet kan du kontakte os på

info@mino.dk

Matrix-gruppearbejde

	A	B	C	D
1	Elev1	Elev2	Elev3	Elev4
2	Elev5	Elev6	Elev7	Elev8
3	Elev9	Elev10	Elev11	Elev12
4	Elev13	Elev14	Elev15	Elev16

Ideen med en matrixgruppe er, at eleverne stammer fra forskellige steder, og at eleverne i en matrixgruppe har hver deres informationer, som de deler med hinanden. Det vil sige, at eleverne fx gennemgår et gruppearbejde i først den **vandrette gruppe**, hvorefter eleverne derefter skifter til den **lodrette gruppe** og diskuterer og deler, hvad de hver især har fået af viden i den vandrette gruppe.

Lærerens rolle i matrix-gruppearbejdet er at være facilitator for gruppearbejdet. Dette både i forhold til tidsstyring og vejledning, i form af at bane vejen for gode og konstruktive diskussioner blandt eleverne, men også at være med til at sætte diskussioner i gang, hos de grupper, der evt. går i stå.

Fordelen ved matrixgrupper er, at alle elever holdes ansvarlige for den viden de tilegner sig i deres første gruppearbejde. Gør det derfor klart for eleverne, at alle har et ansvar for at give disse informationer videre, og at det ikke er muligt at være inaktiv i dette gruppearbejde.

Lektion 1 (slide 1-4)

Filmvisning og matrixgruppearbejde

Introduktion (fra slide 1-3)

(brug i alt 15. min på dette)

Slide 1

Fortæl eleverne, at I i denne lektion skal snakke om sprog, sprogbrug og snakke om, hvordan de ord vi bruger, har magt og betydning til at influere vores omverden. Fortæl eleverne at det for eksempel kan have stor betydning, hvis man eksempelvis siger, at *"alle indvandrere er kriminelle"* eller *"kontanthjælpsmodtagere er dovne"*.

Ord kan være med til at få folk til at føle sig udenfor eller få folk til at føle sig anderledes. Det er også ud fra dette perspektiv, at eleverne som det første skal se en kort kampagnofilm.

Slide 2: Filmen vises i plenum (4,10 min.)

Vis eleverne Mino Danmarks kampagnofilm 'En del af Danmark'. Filmen omhandler kort fortalt det at være etnisk minoritet i Danmark og det at føle sig anderledes.

Slide 3

Hvis ikke eleverne har været introduceret for matrix-gruppearbejde før, så fortæl eleverne, hvad det går ud på.

Hvis du har benyttet vores matrixgruppe-skabelon (eller har lavet en selv), hvor du har sat elevernes navne ind, kan du med fordel vise eleverne dette på en projektor. Så kan eleverne selv se, hvem de er i gruppe med. Du kan også vælge at lade dette slide stå, og fortælle eleverne mundtligt, hvem de er i gruppe med.

Eleverne skal nu gå sammen i deres første matrixgrupper.

Diskussion i matrixgrupper

(Brug i alt 30 min på dette)

Slide 4

Grupperne skal diskutere følgende spørgsmål:

- *På hvilke måder har sproget betydning i filmen?*
- *Kan I komme med eksempler fra filmen, hvor der benyttes skældsord eller et hårdt sprogbrug? Hvilken betydning har dette?*
- *Er der forskel på, om man kalder hinanden skældsord som fx 'idiot', i modsætning til at bruge fx ordet 'perker' som skældsord? Hvorfor – hvorfor ikke?*
- *Er der forskel på, hvad man kan tillade sig at kalde hinanden online og på sociale medier, i forhold til, hvis man står ansigt til ansigt med personen? Hvorfor – hvorfor ikke?*
- *Hvad kan problemerne være, ved at skældsords bliver en del af vores hverdagsprog, når vi snakker med hinanden?*

Gør gerne klart for eleverne, at de hver især skal fremlægge svarene på spørgsmålene i nye grupper, senere i timen.

Lektion 2 (slide 5-8)

Arbejde i nye matrixgrupper og opsamling

Diskussion i nye matrixgrupper (slide 5-6)

(Brug i alt 30 min på dette)

Slide 5

Eleverne skal nu gå sammen i deres nye matrixgrupper.

Slide 6

Eleverne skal enkeltvis i de nye grupper fortælle, hvad de har diskuteret i deres tidligere grupper. Resten af gruppen må gerne stille uddybende spørgsmål eller give konstruktiv feedback på dette.

Grupperne skal derefter diskutere spørgsmålet; *Hvis I skulle lave en film om sprog og sprogbrug – hvad skulle budskabet så være? Og hvordan vil I få budskabet frem?*

OBS: Det vigtigste ved dette gruppearbejde er ikke, at alle grupper kommer med en helt konkret løsning på, hvordan en film om sprog og sprogbrug kunne se ud, men at grupperne får nogle gode diskussioner.

Gør gerne klart for eleverne, at grupperne skal fremlægge deres bud på en film i plenum, til sidst i lektionen.

Opsamling

(Brug i alt 15 min på dette)

Slide 7

Hver gruppe skal kort fortælle om deres bud på en film.

Slide 8

Spørg eleverne, om der er noget særligt, der har inspireret dem til netop den film.

Slide 9

Spørg eleverne, hvad de vigtigste pointer er, som de tager med sig fra dagens lektion.

Tip

Man kan med fordel forlænge dette forløb; enten ved give eleverne tid til en mere konkret og dybdegående filmanalyse af Mino Danmarks kampagnefilm *'En del af Danmark'*, eller ved at eleverne i grupper selv optager en lille film på 2-3 min, hvor filmen skal have et særligt budskab omkring sprog og sprogbrug.

Link til *'En del af Danmark'*: <https://www.youtube.com/watch?v=F1XrkqxUTKQ>